

Hakemus 5.6.2025

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämistä koskeva luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeuslupa, Gradian Kukkulan kampuksen lisääntymis- ja levähdyspaikka, Jyväskylä, kiinteistö 179-9-37-1

HAKIJA Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

VIREILLE 5.6.2025

HAKEMUS

Hakemuksen pääkohdat on tiivistetty seuraaviin kappaleisiin. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia hakee poikkeuslupaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiseksi Gradian Kukkulan kampuksella Keskussairaalantien ja Länsiväylän kulmassa sijaitsevassa metsikössä.

Poikkeuslupaa haetaan neljälle puulle, joista kolme on jo kuollut ja yksi heikkokuntoinen. Poikkeuslupahakemuksen liitteenä on esitetty Jyväskylän Arboristipalvelu Oy:n laatima puiden kuntoarvio, jossa puut on todettu riskipuiksi. Riskipuut ovat kaksi kuollutta kuusta (kuvassa 1 numeroilla 1 ja 2), joista toiseen on iskenyt salama, yksi kuollut haapa (nro 3) ja yksi harsuuntunut kuusi (nro 4).

Kuva 1. Ote hakemuksesta, kaadettavaksi esitetyt puut.

29.10.2025

KESELY/1397/2025

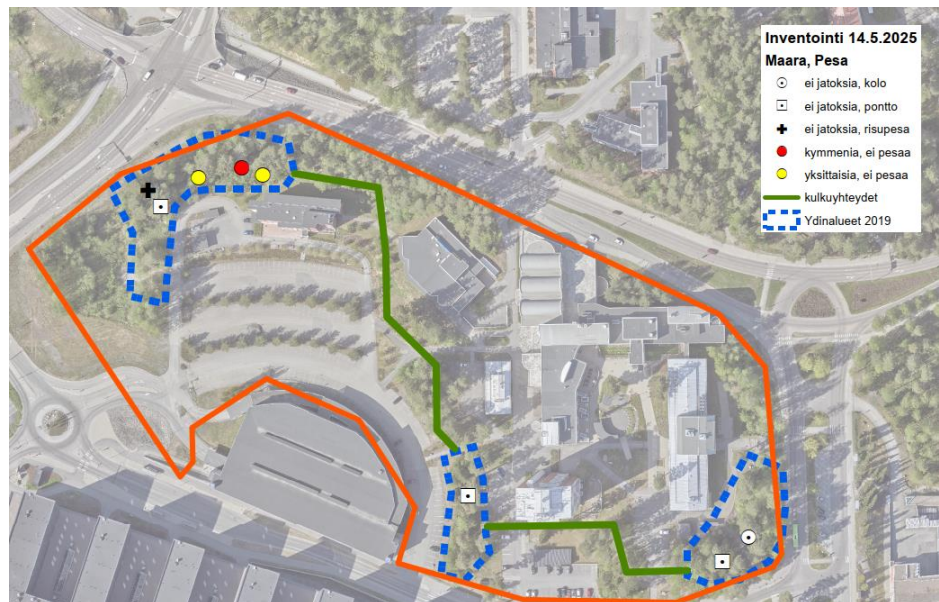
Hakijan mukaan hankkeelle on erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy, sillä puut sijaitsevat vilkkaasti liikennöidyn kadun välittömässä läheisyydessä ja muodostavat siten selkeän riskin yleiselle turvallisuudelle. Kaatuessaan ne voivat aiheuttaa henkilö- ja omaisuusvahinkoja.

Korvaavina toimenpiteinä hakemuksessa on esitetty puiden istutusta alueelle riskipuiden poiston jälkeen.

ASIAN KÄSITTELY

Alueen liito-oravaesiintymät

Kukkulan kampusalueen metsiköiden liito-oravatilannetta on selvitetty useita kertoja vuodesta 2002 alkaen, ja tuorein havaintotieto alueelta on vuodelta 2025. Keväällä 2025 tehdyssä selvityksessä Spesian rakennuksen, pysäköintialueiden ja katujen väliin jäävällä metsäkaistaleella on liito-oravan käytössä ollut pesäpaikkoina sekä pönttö että risupesä.

Kuva 2. Ote vuoden 2025 liito-oravaselvityksestä.

Samaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa koskeva ELY-keskuksen poikkeuslupa riskipuiden kaatoon on myönnetty 14.6.2021. Luvan toimenpiteet on tehty, ja liito-orava on edelleen käyttänyt lisääntymis- ja levähdyspaikkaa riskipuiden poistojen jälkeen.

Maastokatselmus

Asian ratkaisemiseksi ei ole suoritettu maastokatselmusta.

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradialle luvan poiketa liito-oravan lisääntymis-

29.10.2025

ja levähdyspaikan hävittämisen- ja heikentämiskiellosta kiinteistöllä 179-9-37-1 hakemuksen mukaisesti ja seuraavin ehdoin:

1. Luvalla saa kaataa hakemuksessa mainitut neljä riskipuuta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikalta.
2. Lupaa saa käyttää hakija tai hakijan valtuuttama taho luvan saatua lainvoiman ja enintään 31.12.2028 saakka. Hakija vastaa siitä, että työn toteuttajat noudattavat myönnettyä lupaa.
3. Puiden käsittely tulee ajoittaa liito-oravan lisääntymisajan ja poikasten dispersaalivaiheen (1.3.–31.8.) ulkopuolelle.
4. Työssä tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, jotta alueelle jäävää puustoa ei vaurioiteta tarpeettomasti.
5. Jokaista kaadettua puuta kohden on istutettava vähintään yksi korvaava puu. Kaadetut kuuset korvataan kuusilla ja haapa alueelle soveltuvalla lehtipuulla, myös jalot lehtipuut ovat mahdollisia. Korvaavat puut tulee istuttaa viimeistään vuoden kuluttua puiden kaatamisen jälkeen. Puiden istuttaminen tulee raportoida ELY-keskukseen viimeistään kohdan 6. seurantaraportin yhteydessä.
6. ELY-keskukseen tulee toimittaa seurantatiedot toimenpiteiden kohteena olevan metsikön liito-oravatilanteesta vähintään yhdeltä keväältä kolmen vuoden sisällä toimenpiteiden suorittamisen jälkeen.

Perustelut

Liito-orava kuuluu luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan kielletty. Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 78 §:n kiellosta, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen

- 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi;
- 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta;
- 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- 4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamistai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Alueelta tehtyjen liito-oravan havaintotietojen perusteella Spesian rakuksen, Keskussairaantien ja Länsiväylän välisessä metsikössä on todettu olevan liito-oravan käytössä oleva lisääntymis- ja levähdyspaikka, joka on ollut toistuvasti liito-oravan käytössä.

29.10.2025

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoille sijoittuvien puiden kaatamisen seurauksena lisääntymis- ja levähdyspaikalta poistuu neljä yksittäistä puuta, joista yhdessäkään ei ole todettu olevan liito-oravan pesää. Kolme puista on kuusia ja yksi kuollut haapa, joten puiden poisto ei vaikuta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan ravintopuustoon. Uusia puuta on määrätty istutettavaksi lupaehdossa 5 hakijan esityksen mukaan, mikä nopeuttaa uuden puuston kasvua alueelle luontaiseen uudistumiseen verrattuna. Kaadettavat, osin jo kuolleet puut eivät vaikuta liito-oravan kulkuyhteyksiin Keskussairaalan tien yli, sillä kadun varteen jää molemmin puolin vielä kulkuyhteyden turvaavaa, riittävän korkeaa puustoa.

Koska puiden kaato tehdään päätöksen mukaan liito-oravan pesimäajan ulkopuolella, voidaan liito-oravayksilöille aiheutuvat haitat minimoida ja mahdollisuudet lisääntymis- ja levähdyspaikan säilymiseen asuttuna ovat olemassa. Liito-orava on luonnonsuojelulain 69 §:n mukaisesti rauhoitettu laji. Luonnonsuojelulain 70 §:n 3 momentissa kielletään mm. rauhoitetun eläinlajin yksilön tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymiskana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla ja muutoin niiden elämänsä kierron kannalta tärkeillä paikoilla. Määräys on otettu huomioon tämän päätöksen ehdossa 3.

Lajin suotuisan suojelutason säilyminen

Poikkeusta lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen ja heikentämiseen ei voida myöntää, jos sillä on millä tahansa tasolla haitallinen vaikutus lajin suojelun tasoon tai suotuisan suojelun tason saavuttamiseen. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään eikä sen luontainen levinneisyysalue supistu. Suotuisaa suojelutasoa tarkastellaan paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Liito-orava on luokiteltu viimeisimmässä kansallisessa uhanalaisarvioinnissa (2019) valtakunnallisesti vaarantuneeksi lajiksi (uhanalaisuusluokka VU). Vuonna 2006 valmistuneen ympäristöministeriön teettämän valtakunnallisen selvityksen mukaan Suomessa arvioitiin olevan noin 143 000 liito-oravanaarasta. Keski-Suomen maakunnan kannanarvio oli reilut 12 000 naarasta. Jyväskylän liito-oravakantaa voidaan Lajitietokeskuksen Viranomaisportaaliin tallennettujen havaintotietojen perusteella pitää vahvana: tallennettuja havaintotietoja on yli 4500 kappaletta. Havaintojen määrä ei kuitenkaan suoraan kerro liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrää alueella, koska osalta lisääntymis- ja levähdyspaikoista on tallennettu useita havaintoja ja osa havainnoista on lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ulkopuolelta. Nyt kyseessä olevan lisääntymis- ja levähdyspaikan lähiympäristössä Keltinmäessä, Kypärämäessä, Köhniöllä ja Seminaarinmäen alueella liito-oravan paikallinen kanta on vahva, vaikka asutuksen ja tieverkoston takia liito-oravalle soveltuvat metsäalueet eivät muodostaakaan yhtenäisiä laajoja metsäalueita. Poikkeusluvan kohteena olevalta lisääntymis- ja levähdyspaikalta on puustoiset kulkuyhteydet laajasti eri suuntiin Jyväskylän elinympäristöverkostolle joko asutuksen lähimetsiä tai puustoisia jälleenrakennuskauden pientaloalueita pitkin. Pienestä koostaan

29.10.2025

huolimatta metsikkö on ollut säännöllisesti liito-oravan asuttama, ja aina uudet liito-oravasukupolvet ovat ottaneet sen käyttöönsä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan poikkeusluvan myöntäminen ei vaikuta valtakunnallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla lajin suotuisaan suojelutasoon, sillä yksittäisten, jo kuolleiden tai kunnoltaan heikon, ja näin ollen kaatumisvaarassa olevien suojapuiden poisto lisääntymis- ja levähdyspaikalta ei vaikuta lisääntymis- ja levähdyspaikan toiminnallisuuteen niin haitallisesti, että lisääntymis- ja levähdyspaikka näiden toimien takia häviäisi kokonaan. Pesäpuille jää edelleen pesää suojaavaa puustoa, poistettavat puut eivät vähennä liito-oravan ruokailupuustoa lisääntymis- ja levähdyspaikalla eikä niiden poisto aiheuta estevaikutusta liito-oravan liikkumiseen lisääntymis- ja levähdyspaikalle tai -paikalta.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Luontodirektiivin tulkintaohjeen mukaan vaihtoehtoisten ratkaisujen puute on osoitettava objektiivisin ja toteen näytetyin perustein. Muita ratkaisuja ei voida pitää epätydyttävänä vain sen vuoksi, että ne aiheuttavat suurempaa vaivaa tai epämukavuutta tai vaatisivat käytäntöjen muuttamista.

Kaadettavaksi esitettyjä puita ei voida tehdä vaarattomaksi ohikulkevalle liikenteelle muuten kuin kaatamalla ne kokonaan, koska ne ovat jo kuolleita tai heikkokuntoisia, jolloin niihin kiipeäminen puiden katkaisun suorittamiseksi aiheuttaisi turvallisuusriskin. Pienialaiselle lisääntymis- ja levähdyspaikalle ei voida mennä tekemään puiden lyhennystä metsäkoneella, koska se tuhoaisi alueella kasvavaa puustoa huomattavasti enemmän kuin yksittäisten puiden kaataminen.

Erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy

Poistettavaksi esitetyistä puista kolme on jo todettu kuolleiksi ja neljäs on kunnoltaan harsuuntuneeksi heikentynyt kuusi. Kuolleet ja lähes kuolleeksi heikentynyt puu ovat vaarassa kaatua tuulten vaikutuksesta viereisille kaduille, jotka ovat vilkkaasti liikennöityjä. Risteyksessä liikkuu myös paljon hälytysajoneuvoja, koska se sijaitsee Keski-Suomen keskussairaalan (Sairaala Nova) välittömässä läheisyydessä. Kaatuessaan puut ylettyvät katualueelle ja aiheuttavat vakavan vaaran tiellä liikkujille, joten ELY-keskuksen näkemyksen mukaan puiden kaatamiselle on yleistä turvallisuutta koskeva pakottava syy.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 78 §, 83 §
Luontodirektiivi (92/43/ETY) artikla 16, liite IV (a)

29.10.2025

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä 1.

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, [REDACTED]

Suoritemaksu

316 € (Lasku lähetetään erikseen.)

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 25 §:n ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuodelle 2025 annetun valtioneuvostonasetuksen (794/2024) mukaisesti.

Suoritemaksun määräämistä koskeva oikaisuvaatimusohje on hakijalle toimitettavan päätöksen liitteenä (liite 2).

Tiedoksi, maksutta

Jyväskylän kaupunki, kirjaamo@jyvaskyla.fi
Ympäristöministeriö, kirjaamo.ym@gov.fi
Poliisi, kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi
Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry, keski-suomi@sll.fi
Keskisen Suomen liito-oravayhdistys ry, keslo@kuusanluonto.fi

Päätös annetaan lisäksi tiedoksi yleistiedoksiantona 30.10.2025.

LISÄTIEDOT PÄÄTÖKSESTÄ

Biologi Elina Lehtinen
puh. 0295 024 741
sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt biologi Elina Lehtinen ja ratkaissut luontoyksikön päällikkö Johanna Viljanen. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

LIITTEET

1 Valitusosoitus
2 Oikaisuvaatimusohje

Tämä asiakirja KESELY/1397/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/1397/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lehtinen Elina 29.10.2025 13:22

Ratkaisija Viljanen Johanna 29.10.2025 16:05

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Jos päätös on lähetetty postitse tavallisena kirjeenä, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä tarkoitettuna tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijais-tiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.

Valitusaikaa laskettaessa päätöksen tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituskirjelmän liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa tai valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisesti (faksina tai sähköpostina) taikka asiamestä tai lähettiä käyttäen.

Käyntiosoite	Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, Hallinto-oikeuden asiakaspalvelu 1. kerroksessa, Hämeenlinna
Postiosoite	Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Kirjaamon puhelinnumero	029 56 42210
Vaihde	029 56 42200
Tietoliikennekatkon sattuessa	050 407 3429
Telefaksi	029 56 42269
Sähköposti	hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruus on 310 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei kuitenkaan peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015): <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>